

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/60/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206450
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8119206450.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v právnej veci žalobkyne: E. W., W.: XX.X.XXXX, XXX XX C. XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.044 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 22.3.2022, č. k. 13Csp/83/2019 - 47 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 100,- eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a vo výroku o trovách konania.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto: „Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a . Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník“.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa domáhala zaplata sumy 1.044,48 eura z titulu primeraného finančného zadostučinenia, ako aj náhrady trov konania. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 11Csp/148/2017 „o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“ bola ako spotrebiteľka úspešná. Rozsudkom zo dňa 8.2.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/10/2018 zo dňa 4.10.2018, ktoré nadobudli právoplatnosť 7.11.2018 bolo jej žalobe vyhovené. Žalobkyňa citovala časť odôvodnenia uvedeného rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie uviedol, že:

„41. V danom prípade je nesporné, že návrh zmluvy podala žalobkyňa, ktorá prvá vypísala príslušný formulár s údajmi o požadovanom spotrebiteľskom úvere, pričom v jej návrhu bolo uvedené RPMN vo výške 25,74%. Žalovaný ako veriteľ síce formulár podpísal, ale v časti označenej ako „údaje o schválenom spotrebiteľskom úvere“ uviedol inú výšku RPMN. Súd pripomína, že RPMN patrí medzi obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S poukazom na § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže pri akceptácii návrhu zo strany žalovaného išlo o zmenu návrhu žalobkyne, bolo potrebné považovať tento jednostranný právny úkon žalovaného za nový návrh na uzavretie zmluvy a aby bolo možné prijať záver o platnom uzavretí písomnej zmluvy, musela by nasledovať písomná

akceptácia tohto nového návrhu a to zo strany žalobkyne. K tejto však nepochybne nedošlo. Keďže pre platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa vyžaduje podľa zákona písomná forma (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a tá zachovaná nebola, zmluva je s poukazom na § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. V dôsledku tejto skutočnosti je potom absolútne neplatná aj dohoda o zrážkach zo mzdy ako akcesorický právny úkon k tejto zmluve a tak isto neplatná je aj súvisiaca dohoda o poskytnutí služby.

42. V tomto prípade však súd konštatuje aj neplatnosť samotnej dohody o zrážkach zo mzdy pre nedodržanie písomnej formy, opäť s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka o kontraktácii zmluvy. Aj pre platnosť dohody o zrážkach zo mzdy sa vyžaduje písomná forma s poukazom na § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je pritom nepochybné, že aj formulár tejto dohody opäť podpísala najprv žalobkyňa vyplnením jej osobných údajov, pričom je potrebné zdôrazniť, že v čase, keď túto dohodu podpísala (24.2.2015) nebol jej ešte úver schválený. Je preto logické, že do formulára spornej dohody boli rukou dopísané povinné náležitosti tejto dohody a to konkrétne výška úveru ako základ zabezpečovanej pohľadávky a výška mesačnej zrážky zo mzdy až neskôr veriteľom t.j. 26.2.2015, teda vtedy, keď žalovaný schválil úver. Nepochybne tieto základné náležitosti dohody neboli uvedené v čase podpisu dohody žalobkyňou a preto nemožno spornú dohodu považovať za platne uzavretú.

43. Spornú dohodu o zrážkach zo mzdy možno však považovať za neplatnú aj v dôsledku neurčitého vymedzenia zabezpečovanej pohľadávky a to s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Koncipovanie dohody v tejto časti v tom zmysle, že pohľadávka žalovaného zabezpečená touto dohodou je tvorená úverom vrátane všetkých prípadných revolvingov, príslušenstvom úveru, nákladmi, ktoré žalovanému vzniknú v súvislosti s vymáhaním pohľadávok a ďalšími prípadnými pohľadávkami žalovaného, ktoré súvisia s touto zmluvou súd považuje za neurčité.

44. Náležitosti právneho úkonu, čo do určítosti nenaplnilo ani uvedenie výšky zrážok zo mzdy v prípade, ak nebude zrážka zo mzdy v nejakom mesiaci vykonaná v dohodnutej výške, pričom zrážka zo mzdy v nasledujúcich mesiacoch mala byť podľa dohody zvýšená nad dohodnutú sumu bez uvedenia konkrétnej výšky. Takéto ustanovenie predstavuje jednostranné neprimerané zvýhodnenie žalovaného a navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku. Súd preto považoval z vyššie uvedených dôvodov za opodstatnené žalobe vyhovieť.“

Zo žaloby ďalej vyplynulo, že s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, žalobkyňa ako spotrebiteľ uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Uviedla, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza právnej normy § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.. Výšku uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila tým, že pri jej určení vychádzala z bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a skutočnosti, že žalovaný jej na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.2.2015 poskytol reálne úver vo výške 675,- eur a od nej podľa úverovej zmluvy žiadal 1.719,48 eura, čím sa mienil na jej úkor obohatiť o sumu 1.044,48 eura.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Namietal, že z podanej žaloby nevyplýva označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené, vo vzťahu ku ktorému porušeniu sa finančné zadosťučinenie uplatňuje. Poukázal na to, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je v rozpore s právom Európskej únie a získanie spotrebiteľského úveru možno podmieniť uzatvorením vzájomne závislej zmluvy - zrážkami zo mzdy a iných príjmov. Žalovaný namietal aj neprimeranosť výšky tvrdeného nároku, pričom nemôže obstať to, že žalovaný sa chcel o uplatnenú sumu bezdôvodne obohatiť.

4. Súd prvej inštancie v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 11Csp/148/2017 zistil, že žalobkyňa ako spotrebiteľka uplatnila voči žalovanému nárok na „zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“, v ktorom bola úspešná. Jednalo sa o nárok súvisiaci so zmluvou o spotrebiteľskom úvere uzatvorenou dňa 26.02.2015, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 750 eur. V akceptácii návrhu zmluvy došlo zo strany žalovaného k zmene návrhu žalobkyne, preto bolo potrebné považovať tento jednostranný právny úkon žalovaného za nový návrh na uzatvorenie zmluvy a aby bolo možné prijať záver o platnom uzavretí písomnej zmluvy, musela nasledovať písomná akceptácia tohto návrhu, k čomu však nedošlo, preto je dohoda o zrážkach zo mzdy absolútne neplatná. V dôsledku tejto skutočnosti je absolútne neplatná aj dohoda o zrážkach zo mzdy ako akcesorický právny úkon. Neplatnosť dohody bola konštatovaná aj z dôvodu nedodržania písomnej formy a neurčitého vymedzenia zabezpečovanej pohľadávky.

5. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia okrem iného poukázal na to, že právoplatným rozhodnutím v pôvodnej veci bolo vymedzené úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľa, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať. Právny základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný a zostáva určiť už len jeho (primeranú) výšku. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť zrejmé, že keďže má ísť o primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi).

Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút premeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020).

6. Ďalej súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval že „V danom prípade pritom žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, keď svoje práva bol nútený brániť v základnom konaní, a tým, že žalovaný sa mienil na jeho úkor obohatiť o sumu 1.044,48 eura (pozn. súdu: čo však nebolo predmetom uvedeného konania a meritórneho posudzovania veci samej v ňom). Žiadne iné okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadosťučinenia, však neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce uplatneniu práva na súde (o povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy), a ani osobitné dôvody, zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva, ktoré by osobitne zvýrazňovali potrebu podania žaloby (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady) pre ktoré, ako uviedol, svoje práva musel brániť v základnom konaní podaním takejto žaloby, a ani či konanie žalovaného a následné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. „Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020). Zvýšená odmeňujúca funkcia zadosťučinenia pre spotrebiteľa (za to, že sa pustil do sporu so žalovaným) by mohla vystupovať do popredia napr. najmä vtedy, ak by žalobca tvrdil, že zodpovedná osoba pred podaním žaloby odmietla akceptovať jeho (oprávnené) výhrady (prípadne reklamáciu), spoliehajúc sa možno na to (bez hrozby osobitného negatívneho následku), že spotrebiteľ pre obťaženie nebude uplatňovať svoje práva na súde (skúsime, či nám to „neprejde“), a ak to zodpovednej osobe aj neprejde, nebude to mať pre ňu citeľnejšie následky, lebo spotrebiteľovi potom dodatočne aj tak na podklade rozhodnutia súdu vyhovie len v tom, čo mala urobiť už dávno). Táto stránka je však pri zastúpení advokátom, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade, oslabená, nakoľko negatívny prístup zodpovednej osoby, ak nevyhovie oprávneným požiadavkám spotrebiteľa zastúpeného advokátom, má svoj odraz aj v povinnosti nahradiť spotrebiteľovi jeho trovy právneho zastúpenia, a žiadne osobitné úsilie od spotrebiteľa spravidla nevyžaduje.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých bol žalobca v pôvodnom konaní zastúpený advokátom, netvrdil, že by dodávateľa (zodpovednú osobu) pred pôvodným konaním neúspešne vyzval na zdržanie sa „použitia“ dohody o zrážkach zo mzdy a upozornil na vytýkané nedostatky v zmluve o úvere (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním má skúsenosti (celkovo viac ako 20 súdnych konaní), obdobný nárok na zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy si uplatnil sa tomto súde voči žalovanému najmenej v 4 rôznych samostatných súdnych konaní, k uplatneniu dohody o zrážkach zo mzdy došlo v čase keď - už krátko (najviac 4 a pol mesiaca) po uzavretí zmluvy o úvere - nemal

(podľa nespochybnených tvrdení žalovaného) vykonané aspoň základné úhrady (žalobca k vyjadreniam žalovaného netvrdil, že by mal v tom čase splnené všetky svoje povinnosti, a že žalovaný na žiadne plnenie nemal nárok), a napokon k požiadavke zadosťučinenia neuviedol žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa v okolnostiach tohto prípadu na jeho súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej žaloby niečo neúspešne žiadal alebo reklamoval, mal súd za to, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v ním požadovanej výške 541,80 Eur, a preto súd v danom prípade uvažoval len o základnej sume primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50,- Eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020). Jedinou okolnosťou, ktorá podľa názoru súdu (hoci ani to žalobca výslovne netvrdil) vyšla najavo a čiastočne odôvodňovala a zvyšovala potrebu, aby žalobca svoje práva (urýchlene bez reklamácie u zodpovednej osoby) bránil priamo v základnom konaní, bol fakt, že žalovaný dohodu o zrážkach zo mzdy spotrebiteľa už predtým (pred podaním žaloby zo strany spotrebiteľa) uplatnil u jeho zamestnávateľa, a žalobca nemal možnosť bezprostredne a urýchlene u svojho zamestnávateľa inak (bez súdneho konania) zastaviť ich výkon. Aj táto okolnosť (s poukazom na možnosť reklamácie a predsúdneho upozornenia) je však v danom prípade oslabená tým, že žaloba bola (v konaní vedenom pod sp. zn. 25Csp/148/2017) podaná na súde až približne rok a pol po tom, čo bola dohoda o zrážkach zo mzdy uplatnená u zamestnávateľa žalobcu, ďalej tým, že si právo na zdržanie sa použitia dohôd o zrážkach zo mzdy (voči tomu istému žalovanému) uplatňoval samostatne v rôznych súdnych konaniach, a napokon aj tým, že žalobca ani netvrdil, že by žalovanému v tom čase nebol nič dlžný a platiť nemal. Vzhľadom na to tak súd napokon považoval za primeranú len mierne vyššiu než základnú sumu finančného zadosťučinenia, teda to vo výške 100,- Eur, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.“

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, a to v časti výrokov I. a III., z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku. Žalovaný namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku a rozpor medzi skutkovými závermi súdu prvej inštancie a vyhodnotením tvrdení žalobkyne o obsahu žaloby a rozhodnutím vo veci samej. Žalobkyňa má bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o skutočnostiach rozhodujúcich pre uplatnenie jej nároku. Jej povinnosťou je konkretizovať nárok čo do základu aj čo do výšky a rovnako by mala byť preukázaná primeranosť tohto nároku. Žalovaný ďalej poukázal na to, že posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Pokiaľ žalobkyňa neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti a ani v konaní neboli preukázané, potom súd prvej inštancie nemal žalobe vyhovieť vôbec. Žalovaný citoval ust. § 291 ods. 3 a § 296 CSP, ako aj § 132 ods. 1 CSP a uviedol, že žalobca bol povinný uviesť skutočnosti, ktoré odôvodňujú ním uplatnený nárok a súd nebol oprávnený nedostatok žaloby nahradzovať vlastnou činnosťou alebo úvahou. Z rozsudku vyplýva, že súd primárne nevychádzal z preukázaných skutočností a odôvodnenie rozsudku je podľa žalovaného v rozpore s § 220 ods. 2 CSP a rozsudok je nepreskúmateľný. Z podanej žaloby, rovnako aj z priebehu dokazovania vyplýva, že žalobca nepredložil súdu žiadne dôvody a dôkazy na ich preukázanie v tom smere, aby splnil povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť ohľadom požadovaného nároku. Žalobca od začiatku konania neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých sa mohol oprávnenne domnievať o danosti nároku vo výške žalovanej sumy. Takýto postup potom vedie k tomu, že žalobca nemá žiadnu procesnú zodpovednosť za to, aké skutočnosti v žalobe uvedie a preukáže. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. Žalovaný si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

8. Žalobkyňa v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 24.10.2022 k odvolaniu žalovaného uviedla, že z judikatúry Ústavného súdu SR (III. ÚS 199/2009) vyplýva, že iba skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa opätovne poukázala na to, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie v základnom konaní jasne deklaruje, že v právnom vzťahu medzi stranami sporu došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva a tvrdenia žalovaného o neexistencii a nepreukázaní porušenia práv a povinností iba odzrkadľujú jeho prístup k rešpektovaniu príslušných noriem spotrebiteľského práva a princípu ochrany spotrebiteľa. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že výsledok základného konania, v ktorom spotrebiteľ navrhuje uložiť dodávateľovi povinnosť zdržať sa použitia neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, je potrebné považovať za úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti v súdnom konaní podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. V súvislosti s výškou priznaného nároku žalobkyňa poukázala na to, že tento nárok má plniť jednak funkciu

satisfakčnú, ako aj sankčnú, aby bol dodávateľ dostatočne odradený od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a je ho potrebné chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ aktívne bránil v spore s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov. Princípom a zmyslom konania o primeranom finančnom zadosťučinení je jednak sankcionovať dodávateľa, ale aj zadosťučiniť spotrebiteľovi. Posudzovanie výšky tohto nároku vychádza z okolností týkajúcich sa základného konania, o ktorých mal konajúci súd vedomosť zo svojej činnosti.

Žalobkyňa sa taktiež vyjadrila k návrhu žalovaného na rozhodnutie o trovách konania. Uviedla, že s poukazom na ust. § 255 CSP, teda zásadu úspechu vo veci, nemožno žalobkyňu úspešnú čo do základu, zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti, pričom za základné je potrebné považovať to, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca, pričom v takýchto prípadoch je vhodné priznať plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej istiny, nie zo žalovanej sumy.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok - CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli ako aj na jeho webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 3.3.2023 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne ktorých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou konania, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

11. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces, ktoré videl žalovaný v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že nezávislosť rozhodovania súdov sa musí uskutočňovať v ústavnom a v zákonom (procesnoprávnom a hmotnoprávnom) rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 a nasl. Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia preto musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Povinnosťou súdu je vždy taktiež dostatočným a rozumným spôsobom vyrovnáť sa s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie. Neznamená to však, že súd musí rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom tej ktorej strany, postačuje, že sa s jej argumentmi vo svojom rozhodnutí

ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovná. V súvislosti s touto odvolacou námietkou, súd poukazuje na to, že žalovaný nešpecifikoval, akým konkrétnym nesprávnym procesným postupom mu malo byť znemožnené uskutočňovanie jeho procesných práv, a to až do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd zároveň z obsahu spisu nezistil, aby v priebehu tohto konania došlo k porušeniu jeho procesných podmienok, a teda táto odvolacia námietka žalovaného nebola v tomto konaní naplnená.

13. K námietke, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd uvádza, že tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto iná vada však v posudzovanom spore odvolacím súdom zistená nebola.

14. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci, je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je však významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. V tejto súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na to, že žalovaný rovnako konkrétne nešpecifikoval, k akým nesprávnym skutkovým zisteniam dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov. Taktiež ani z obsahu spisu odvolací súd nezistil, aby došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

15. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Keďže súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu správne aplikoval príslušnú právnu normu, na základe ktorej aj vo veci rozhodol, ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

16. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, odvolací súd uvádza že sa jedná o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň je potrebné uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu

založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

17. Ako už bolo konštatované, v danom prípade postačuje preukázanie porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľky. V súvislosti s výškou uplatneného nároku odvolací súd poukazuje na to, že táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení je potrebné vychádzať z toho, že finančné zadosťučinenie má okrem satisfakčnej funkcie aj funkciu sankčnú v tom ohľade, že má odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného v tom, že pri priznaní nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu, pričom v pôvodnom konaní sa žalobkyňa úspešne domohla svojich práv tým, že právoplatným rozsudkom bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. V pôvodnom konaní bolo taktiež zistené, že úverová zmluva, na zabezpečenie ktorej bola uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy, je neplatná, rovnako ako akcesorická dohoda o zrážkach zo mzdy, a teda pokiaľ by súd nebol rozhodol o uložení povinnosti žalovanému zdržať sa použitia tejto dohody, tak na jej základe by mohol žalovaný inkasovať aj plnenia, na ktoré nemá právny nárok. Tieto okolnosti opodstatňujú základ nároku uplatnený v tomto konaní a zároveň sú aj okolnosťami, z ktorých je potrebné vychádzať pri určení výšky uplatneného nároku. Odvolací súd v zhode s rozhodnutím súdu prvej inštancie považuje priznanú výšku zadosťučinenia 100,- eur za primeranú, keďže priznaním tejto sumy bude naplnený účel citovaného zákonného ustanovenia z hľadiska dostatočného odškodnenia žalobkyne z titulu jej zadosťučinenia a zároveň bude naplnená aj výchovná funkcia tohto inštitútu tým, že priznanie tohto nároku (spolu s náhradami priznanými v obdobných konaniach voči žalovanému) bude vplývať na žalovaného tak, aby si neuplatňoval neplatné dohody o zrážkach zo mzdy, teda bude predstavovať účinný a odradzujúci prostriedok ochrany spotrebiteľov. Pokiaľ teda žalovaný v odvolaní namietal, že nie je zrejmé ako súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku vo výške 100 eur, tak odvolací súd opätovne poukazuje na to, že súd prvej inštancie vychádzal z predložených dôkazov, hlavne z rozhodnutia v pôvodnom konaní (sp. zn. 11Csp/148/2017 OS Prešov) a porušenia vyššie citovaných práv žalobkyne ako spotrebiteľa.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd s poukazom na ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, teda vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 100,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, ako aj vo výroku o trovách prvoinštančného konania.

19. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 CSP, podľa § 255 ods. 1 CSP. Predmetom konania bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. Pri takomto druhu nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná, čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu, pokiaľ rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu. Žalobkyňa bola v konaní, čo sa týka základu nároku, plne úspešná, preto odvolací súd priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).